

Besluit van Gedeputeerde Staten van Limburg

Ontheffing Wet natuurbescherming

Art. 3.1, tweede en vierde lid, Wnb

Art. 3.5, tweede en vierde lid, Wnb

Renovatie 11 complexen verspreid over Limburg

Zaaknummer: **2018-207108**

Kenmerk: 2019/33883

Datum besluit: 2 mei 2019

Verzonden: 6 mei 2019

1 Besluit

Gedeputeerde Staten hebben op 20 november 2018 een aanvraag om ontheffing als bedoeld in de artikelen 3.1 en 3.5 Wet natuurbescherming (Wnb) ontvangen van XXXX, namens XXXX, voor de renovatie van 11 woningcomplexen (totaal 323 adressen) verspreid over Limburg. De werkzaamheden bestaan uit het vervangen van daken, aanbrengen van spouwmuurisolatie, vervangen van kozijnen en verwijderen van asbest. Voor exacte adressen, zie bijlage 1 bij dit besluit. De aanvraag is geregistreerd onder zaaknummer 2018-207108. De aanvraag met zaaknummer 2018-207108, renovatieprojecten 2019 (deel 2) is een vervolgaanvraag op de reeds verleende ontheffing met zaaknummer 2018-207005, renovatieprojecten 2019 (deel 1).

Gedeputeerde Staten van Limburg besluiten, gelet op de artikelen 3.3 en 3.8 Wnb, en gelet op de overwegingen die zijn opgenomen in deze ontheffing:

1. aan aanvrager ontheffing te verlenen. Deze ontheffing wordt verleend in het kader van de renovatie van 11 woningcomplexen (323 woonadressen) verspreid over Limburg. Het betreft de locaties als opgenomen in bijlage 1 van dit besluit.
2. dat ontheffing wordt verleend van de volgende handelingen:
 - Vogelrichtlijn
 - het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van de huismus (*Passer domesticus*) en/of de gierzwaluw (*Apus apus*) te vernielen of te beschadigen, of nesten van de huismus en/of de gierzwaluw weg te nemen, artikel 3.1, lid 2, Wnb;
 - het is verboden de huismus en/of de gierzwaluw opzettelijk te verstoren, artikel 3.1, lid 4, Wnb.
 - Habitatrichtlijn
 - het is verboden de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en/of de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) opzettelijk te verstoren, artikel 3.5, lid 2, Wnb;
 - het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en/of de laatvlieger te beschadigen of vernielen, artikel 3.5, lid 4, Wnb.
3. dat aan deze ontheffing de in hoofdstuk 2 vermelde voorschriften verbonden zijn;
4. dat de ontheffing wordt verleend voor de periode 1 januari 2019 t/m 1 juli 2020;
5. dat de voorschriften aangaande mitigerende en compenserende maatregelen van kracht blijven na afloop van onder 4 genoemde periode;
6. dat de aanvraag en de bijbehorende stukken ontvangen op 20 november 2018, aangevuld op 10 april 2019 deel uitmaken van deze ontheffing, behoudens en voor zover daarvan bij dit besluit niet wordt afgeweken.

Gedeputeerde Staten van Limburg
namens dezen,

drs. M.G.P.I. Arts
clustermanager Vergunningen, Toezicht en Handhaving, team Vergunningen

1.1 Afschriften

Dit besluit is verzonden aan:

- XXXX, Postbus 1254, 6040 KG te Roermond..

Een afschrift van dit besluit is verzonden aan:

- Econsultancy, Heinz Moormannstraat 1b, 5831 AS te Boxmeer;
- Gemeente Kerkrade, Postadres: Postbus 600, 6460 AP Kerkrade;
- Gemeente Venray, Postbus 500, 5800 AM te Venray;
- Gemeente Horst aan de Maas, Postbus 6005, 5960 AA te Horst;
- Gemeente Heerlen, Postbus 1, 6400 AA Heerlen;
- Gemeente Peel en Maas, Postbus 7088, 5980 AB te Panningen;
- Gemeente Weert, Postbus 950, 6000 AZ te Weert;

1.2 Rechtsbescherming

Als dit besluit uw belang rechtstreeks raakt en u het met de inhoud van dit besluit niet eens bent, kunt u bezwaar maken. U moet dan binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is verzonden een bezwaarschrift indienen. Op deze procedure is de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Het bezwaarschrift moet worden ondertekend en moet ten minste bevatten: de naam en het adres van de indiener, de datum, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht alsmede de redenen van het bezwaar (motivering). Het bezwaarschrift moet worden gericht aan: Gedeputeerde Staten van Limburg, Juridische Zaken en Inkoop, team Rechtsbescherming, Postbus 5700, 6202 MA Maastricht. Voor meer informatie verwijzen wij u naar www.limburg.nl.

Het indienen van een bezwaarschrift heeft geen schorsende werking. Als u een bezwaarschrift heeft ingediend, dan kunt u tevens een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening indienen bij de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Limburg, locatie Maastricht, Postbus 1988, 6201 BZ Maastricht. Voor meer informatie verwijzen wij u naar www.rechtspraak.nl.

1.3 Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking na toezending of uitreiking aan de belanghebbende(n) tot wie het besluit is gericht, onder wie begrepen de aanvrager.

Indien de voorzieningenrechter positief beslist op een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening als bedoeld in artikel 8:81 van de Awb, wordt de werking van het onderhavige besluit geschorst.

2 Voorschriften

2.1 Algemene voorschriften

1. De ontheffing wordt slechts voor de onder hoofdstuk 1 genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
2. De ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffing geldt voor de locaties als genoemd in bijlage 1 van dit besluit gelegen in de gemeenten Kerkrade, Venray, Horst aan de Maas, Heerlen, Peel en Maas en Weert, zoals is weergegeven in figuur 1 van dit besluit.
4. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het bevoegd gezag indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de activiteiten aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouder of opsporingsambtenaar.

2.2 Specifieke (soort)voorschriften

6. Met in achtneming van onderstaande voorschriften, dienen de maatregelen uitgevoerd te worden zoals beschreven in het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Activiteitenplan Renovatieprojecten 2019 (Deel 2) 11 complexen Wonen Limburg, rapportnummer 5994.025 deel 2, versienummer D1, 20 november 2018' inclusief de aanvullingen op 10 april 2019;
7. De ontheffinghouder dient de werkzaamheden aan een woning te staken indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden buiten het broedseizoen van de huismus en/of gierzwaluw deze soort alsnog wordt aangetroffen. Zodra de soort op eigen initiatief uit de woning is vertrokken mogen de werkzaamheden worden hervat.
8. Tijdelijke maatregelen blijven minimaal één broedseizoen hangen na voltooiing van de renovatie en hiermee de permanente maatregelen.
9. De tijdelijke maatregelen mogen pas worden verwijderd buiten het broedseizoen mits deze op dat moment niet functioneel is.
10. De maatregelen, zoals opgenomen in de bij de aanvraag ingediende stukken en de voorschriften van dit besluit worden uitgewerkt in een ecologisch werkprotocol, dat altijd op de locatie aanwezig is en waarmee het uitvoerende personeel bekend is.

2.3 Monitoring

11. Na renovatie dienen de volgende complexen jaarlijks te worden gemonitord op de effectiviteit van de getroffen maatregelen:
 - complex 90 (Eygelshoven);
 - complex 247 (Venray);
 - complex 299 (Tienray);
 - complex 301 (Horst)
 - complex 330 (Horst)
 - complex 537 (America)
 - complex 699 (Heerlen)
 - complex 508 (Helden)
12. De monitoring wordt uitgevoerd tot 2 jaar na de realisatie van de tijdelijke- en permanente maatregelen.
13. Voor de monitoring als bedoeld in voorschrift 11 dient er een monitoringsplan te worden opgesteld conform de daartoe beschikbare onderzoeksprotocollen en worden toegestuurd naar provincie Limburg, via de Berichtenbox voor bedrijven of per post naar Provincie Limburg, Postbus 5700, 6202 MA Maastricht, onder vermelding van het zaaknummer.
14. De monitoringsresultaten worden jaarlijks vóór 1 januari gerapporteerd aan het bevoegd gezag via de Berichtenbox voor bedrijven of per post verstuurd naar Provincie Limburg, Postbus 5700, 6202 MA Maastricht, onder vermelding van het zaaknummer.

2.4 Overige voorschriften

15. De werkzaamheden, conform bovengenoemde voorschriften, dienen te worden uitgevoerd in afstemming met een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend. Onder een deskundige wordt verstaan:
 - a. een inhoudelijke medewerker op het gebied van soorten bij een ecologisch adviesbureau;
 - b. of een persoon die beschikt over een afgeronde hbo- of universitaire opleiding met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie;
 - c. of een persoon die beschikt over een afgeronde mbo-opleiding, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten;
 - d. of een persoon die beschikt over een door ervaring opgedane gelijkwaardig niveau;
 - e. of een persoon die zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij een Nederlandse beschermingsorganisatie;
 - f. of een persoon die zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de monitoring en/of bescherming van soorten.
16. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient minimaal 8 weken voor het verstrijken van deze termijn, een verzoek tot verlenging van de ontheffing ingediend te worden.

3 Procedure

3.1 Aanvraag

Op 20 november 2018, aangevuld op 10 april 2019, heeft XXXX, namens XXXX (verder bekend als aanvrager), een aanvraag om ontheffing ingediend voor de volgende in de Wnb verboden handelingen:

Vogelrichtlijn

- het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van huismus (*Passer domesticus*) en/of gierzwaluw (*Apus apus*) te vernielen of te beschadigen, of nesten van huismus en/of gierzwaluw weg te nemen, artikel 3.1, lid 2, Wnb;
- het is verboden huismus en/of gierzwaluw opzettelijk te verstoren, artikel 3.1, lid 4, Wnb.

Habitatrichtlijn

- het is verboden de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en/of laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) opzettelijk te verstoren, artikel 3.5, lid 2, Wnb;
- het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en/of laatvlieger te beschadigen of vernielen, artikel 3.5, lid 4, Wnb.

De aanvraag bestaat uit de volgende stukken:

- Aanvraagformulier ontheffing en module soortenbescherming;
- Ondertekende machtiging;
- Rapport 'Activiteitenplan Renovatieprojecten 2019 (Deel 2) 11 complexen Wonen Limburg, rapportnummer 5994.025 deel 2, versienummer D1, 20 november 2018', aangevuld op 10 april 2019 (verder bekend als Activiteitenplan);
- Bijlage 1, Resultatenoverzicht per complex, renovatieprojecten 2019 (Deel 2) Wonen Limburg (verder bekend als Resultatenoverzicht).

3.2 Bevoegd gezag

De handelingen worden in zijn geheel verricht in de provincie Limburg. Gelet op artikel 1.3 Wnb en de artikelen 3.3 en 3.8 Wnb is ons college het bevoegd gezag voor het verlenen van de ontheffing.

3.3 Voorbereidingsprocedure

Dit besluit is voorbereid met de reguliere voorbereidingsprocedure als beschreven in titel 4.1 van de Awb. Op een aanvraag om ontheffing wordt op grond van artikel 5.1, lid 1, Wnb in beginsel binnen dertien weken na de datum van ontvangst beslist. Ingevolge artikel 5.1, lid 2, Wnb is de beslistermijn met zeven weken verlengd.

Van het besluit wordt mededeling gedaan via de internetsite van de provincie Limburg, <https://zoek.officiëlebekendmakingen.nl>.

4 Overwegingen

De Wet natuurbescherming bevat regels voor het behoud van de biologische diversiteit en de bescherming van kwetsbare dier- en plantensoorten en hun natuurlijke leefomgeving. Enerzijds is Nederland hiertoe gehouden op grond van internationale verdragen en Europese richtlijnen. De Wet natuurbescherming kent daarom beschermingsregels voor soorten die onder de Europese Vogelrichtlijn zijn beschermd (Vogelrichtlijnsoorten) in paragraaf 3.1, alsmede voor soorten die middels de Europese Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn bescherming genieten (Habitatrichtlijnsoorten) in paragraaf 3.2. Anderzijds voorziet paragraaf 3.3 van de wet in regels voor een limitatief aantal soorten waarvan de bescherming niet internationaalrechtelijk is geregeld, maar waartoe de nationale wetgever op eigen initiatief heeft besloten (andere soorten). Deze drie beschermingsregimes kennen elk eigen verbodsbepalingen en voorwaarden voor ontheffing van de verboden. De voorliggende aanvraag heeft betrekking op het beschermingsregime voor Vogelrichtlijnsoorten (§ 3.1) en Habitatrichtlijnsoorten (§ 3.2).

4.1 Beschermingsregimes Vogelrichtlijnsoorten § 3.1 en Habitatrichtlijnsoorten § 3.2

Een ontheffing van de bovengenoemde verbodsbepalingen kan worden verleend als aan elk van de volgende voorwaarden, zoals opgenomen in artikel 3.3, lid 4, Wnb en artikel 3.8, lid 5, Wnb, is voldaan:

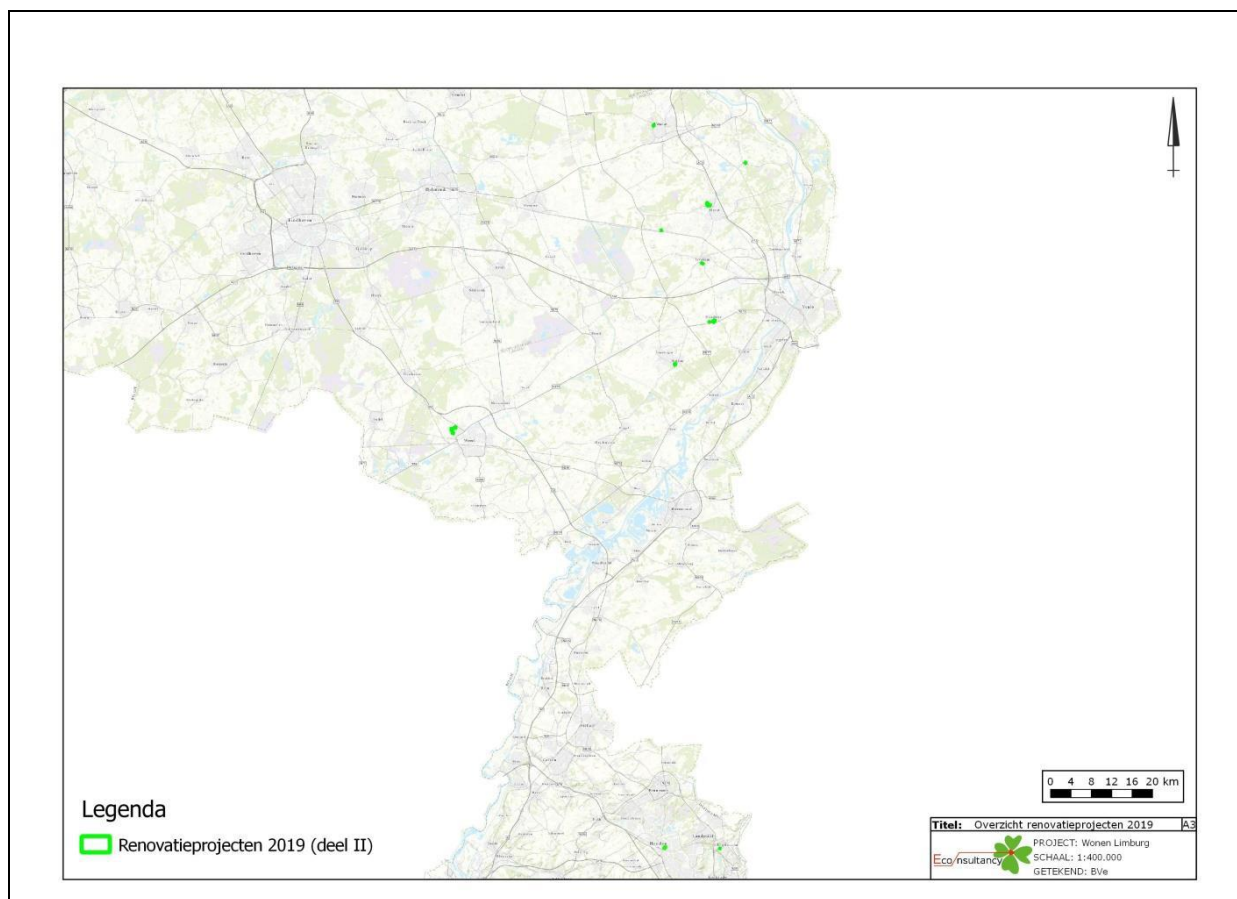
- er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- de handeling is nodig in het kader van een of meer van de in bovengenoemde artikelen genoemde belangen;
- de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort en er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Een toetsing aan deze aspecten heeft plaatsgevonden, en is beschreven in paragraaf 4.4.

4.2 Omschrijving aanvraag

De aanvrager is voornemens 11 complexen van in haar bezit zijnde woningen te renoveren. Deze 11 complexen, in totaal 323 woonadressen, liggen verspreid over geheel Limburg zoals weergegeven in figuur 1 van dit besluit. De werkzaamheden bestaan uit het vervangen van daken, het aanbrengen van spouwmuurisolatie, het vervangen van kozijnen en het verwijderen van asbest. Voor de precieze locaties van de complexen, zie bijlage 1 bij dit besluit.

Bij de uitvoering van renovatiewerkzaamheden is het onvermijdelijk dat er rust- en verblijfplaatsen van gebouw bewonende soorten worden vernietigd en beschermde soorten worden verstoord. Naar aanleiding van het uitgevoerde natuurwaarden onderzoek is gebleken dat binnen de 11 complexen huismussen, gierzwaluwen, gewone dwergvleermuizen en laatvliegers op verscheidene locaties verblijven. Als gevolg van de renovatie van de bebouwing treedt er tevens tijdelijke verstoring op voor de betrokken soorten.

Figuur 1: Het plangebied

4.3 Omschrijving werkwijze en mitigatie/compensatie taakstelling

In 2018 heeft Econsultancy, in samenwerking met Faunaconsult, in opdracht van de aanvrager de voor dit besluit van belang zijnde 11 woningcomplexen geïnventariseerd op de aanwezigheid van vleermuizen, de huismus en de gierzwaluw. Deze inventarisatie heeft plaatsgevonden conform de onderzoeksinspanning als gesteld in het Vleermuisprotocol 2017 en het kennisdocument Huismus en Gierzwaluw van 2017.

Bij de uitvoering van de renovaties wordt door aanvrager op verscheidene manieren rekening gehouden met de betrokken beschermde soorten. Zo worden er tijdelijke vogelnestkasten gebruikt bij werkzaamheden binnen kwetsbare perioden en worden er ongeacht het wel of niet aanwezig zijn van vogels of vleermuizen per complex permanente voorzieningen aangebracht (zie tabel 1).

4.3.1 Huismus en gierzwaluw

In de uitvoering en de mitigatie/compensatie-opgave voor vogelsoorten wordt er een onderscheid gemaakt tussen werkzaamheden die zullen plaatsvinden buiten de kwetsbare periode en werkzaamheden die mogelijk binnen de kwetsbare periode worden uitgevoerd.

Werkzaamheden buiten de kwetsbare periode

Werkzaamheden met versturende effecten tot gevolg, c.q. het vervangen van daken, worden uitgevoerd buiten het broedseizoen van de huismus en de gierzwaluw (huismus: maart t/m eind augustus, gierzwaluw: half april t/m eind augustus). Gierzwaluwen zijn enkel in de broedperiode in

Nederland aanwezig, de huismus is echter een soort die jaarrond in Nederland verblijft en hiertoe mogelijk ook jaarrond gebruik kan maken van zijn nestlocatie.

Bij het verwijderen van het dak ten behoeve van renovatie moet dan ook zorgvuldig worden omgegaan met eventueel aanwezige huismussen.

- De huismussen wordt voldoende tijd gegeven om zich te verplaatsen naar andere woningen en/of tijdelijke kasten in de omgeving.
- Na het vervangen van de daken worden er weer nieuwe verblijfplaatsen aangeboden in de vorm van permanente maatregelen (zie tabel 1).
- Werkzaamheden worden zodanig gefaseerd dat er gestart wordt met werkzaamheden aan woningen zonder nestlocaties zodoende er reeds permanente voorzieningen zijn gerealiseerd voordat woningen met nestlocaties gerenoveerd worden.

Werkzaamheden binnen de kwetsbare periode

Voor de aangetroffen vogelsoorten geldt dat de renovatiewerkzaamheden deels plaatsvinden binnen de kwetsbare periode, namelijk het broedseizoen.

- De woningen waarbij binnen het broedseizoen wordt gewerkt worden buiten de kwetsbare periode ongeschikt gemaakt door potentiële nestlocaties vooraf aan het broedseizoen af te screenen.
- De tijdelijke kasten blijven minimaal één broedseizoen hangen na de renovatie.

4.3.2 Gewone dwergvleermuis en laatvlieger

In de 11 woningcomplexen zijn verscheidene zomer- en paarverblijfplaatsen aangetroffen van de gewone dwergvleermuis en laatvlieger. In de complexen waar verblijfplaatsen zijn aangetroffen zijn er in de omgeving voldoende alternatieve verblijfplaatsen beschikbaar door de aanwezigheid van hetzelfde type woningen ofwel een ander type woning met gevelbetimmering dan wel openingen die leiden naar geschikte ruimtes in de spouwmuur en/of het dak. Het leefgebied van de soort levert hiermee voldoende alternatieven om te blijven functioneren als zomer- en/of paarverblijfplaats. Het gebruik van tijdelijke nestkasten is voor de betrokken vleermuissoorten dan ook niet noodzakelijk. Na de renovatie worden wel standaard permanente voorzieningen gerealiseerd, zie tabel 1.

Tabel 1: mitigatieopgave per complex waarbij de nieuw te realiseren verblijfplaatsen “voorzieningen” zijn genoemd.

Co mpl ex	Huismus		Gierzwaluw		Vleermuizen		
Nr.	Aantal nest- locaties	Permanente voorzieningen	Aantal nest- locaties	Permanente voorzieningen	Verblijfplaatsen aangetroffen GD*	Verblijfplaatsen aangetroffen LV**	Permanente voorzieningen
90	-	4	9	4 + 6 externe kasten	1 zomer	1 zomer	4
247	6	14	-	14	-	-	14
299	4	16	4	16	1 zomer	1 zomer	16
301	7	38	-	38	2 zomer 1 zomer- en paar	-	38
330	6	22	-	22	2 zomer	-	22
537	-	6	21	24 + 12 externe kasten	1 zomer	-	6
582	-	6	1	6	-	-	6
699	-	-	-		7 zomer 1 zomer- en paar	1 zomer	Behoud van huidige

							verblijfplaats
309	3	58	-	58	1 zomer	-	58
508	8	30	2	30	1 zomer	-	30
727	-	58	-	58	2 zomer	-	58
To- taal	34 nestlo- caties	252 nieuwe voorzieningen	37 nestloc aties	288 nieuwe voorzieningen	20 verblijfplaatsen GD	3 verblijf- plaatsen LV	252 nieuwe voorzieningen

* GD = Gewone dwergvleermuis

**LV = Laatvlieger

4.4 Huismus, gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en laatvlieger

4.4.1 Andere bevredigende oplossing

De aanvrager staat voor de maatschappelijke opgave om te voldoen aan de duurzaamheidseisen die gesteld worden in de huidige tijd. De te renoveren woningen voldoen hier niet meer aan, waardoor zonder renovatie de staat van de woningen (incl. het binnenklimaat) enkel verslechtert.

Zoals weergegeven in paragraaf 4.4 van dit besluit wordt er in de planning van de werkzaamheden rekening gehouden met de gevoelige perioden van de betrokken soorten. Er zullen zoveel mogelijk werkzaamheden plaatsvinden buiten de kwetsbare perioden, indien echter niet anders kan worden de verblijfplaatsen van de betrokken vogelsoorten vooraf aan de werkzaamheden, maar buiten het broedseizoen, ongeschikt worden gemaakt. Tevens worden er bij de renovaties permanente voorzieningen voor de betrokken soorten teruggebracht.

Voor de handeling, waarop de aanvraag betrekking heeft, bestaat geen andere bevredigende oplossing.

4.4.2 Belang

Op het aanvraagformulier is aangegeven dat de ontheffing is aangevraagd op basis van de volgende belangen:

Artikel 3.3, lid 4 Wnb.

In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid.

De renovatie van woningen is een onlosmakelijk onderdeel van de reguliere en gangbare bedrijfsvoering van woningbouwcorporaties. De geplande levensduur van veel woningen is vaak al verstreken en de woningen voldoen daarmee niet meer aan de huidige bouwvoorschriften op het gebied van verduurzaming en binnenklimaat. Vergaande renovatie is dan vaak de enige oplossing. De situatie van de te renoveren complexen voldoet zonder aanpak niet aan de huidige kwaliteitseisen voor binnenklimaat volgens vigerende landelijke normen zoals het Bouwbesluit 2012.

De renovatie van woningen draagt bij aan de verbetering van de volksgezondheid door deze zodanig te isoleren dat vocht en tocht in huis beperkt blijven. Vocht bevordert de ontwikkeling van schimmels, bacteriën en huismijt, die een bedreiging vormen voor de gezondheid van de bewoners. Ook een te droge woning kan tot gezondheidsklachten leiden.

In een deel van de complexen is ook asbesthoudend materiaal aangetroffen. Bij werkzaamheden of beschadiging van asbesthoudende materialen treedt gezondheidsrisico op. Door de renovaties wordt asbest verwijderd waardoor gezondheidsrisico's voorkomen worden.

Gelet op het voorgaande en de onverminderde actualiteit van de naar voren gebrachte omstandigheden zijn wij van oordeel dat het belang 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid' voldoende onderbouwd is om de negatieve effecten op huismus, gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en laatvlieger, die als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Artikel 3.8, lid 5, Wnb.

In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

De renovatiewerkzaamheden worden mede uitgevoerd om de woningen energiezuiniger te maken. Dit betekent dat het energieverbruik van de woningen drastisch wordt teruggebracht. Hiermee wordt een positieve bijdrage geleverd aan het terugdringen van CO₂-emissies en het tegengaan van klimaatverandering zoals onder meer afgesproken in het Energieakkoord. Het Energieakkoord is ondertekend door onder meer de overheid, werkgeversorganisaties, vakbonden, natuur- en milieuorganisaties, woningcorporaties, consumentenorganisaties en koepelorganisaties voor de industrie, de transportsector en de energiesector.

Het kabinet heeft voor klimaat de doelstelling geformuleerd om te komen tot een broeikasgasreductie van 49% in 2030 ten opzichte van 1990. De gebouwde omgeving is goed voor ruim 30% van het totale energieverbruik in Nederland. Om 49% CO₂-reductie in 2030 te realiseren, moet de gebouwde omgeving substantieel bij te dragen. Als de gebouwde omgeving in 2050 CO₂-arm moet zijn, betekent dit dat er in Nederland zo'n 200.000 woningen en andere gebouwen per jaar aardgasvrij gemaakt moeten worden tot 2050.

De Limburgse corporaties pakken samen met de provincie de verantwoordelijkheid voor een duurzame, aardgasvrije woningvoorraad in Limburg. De samenwerking tussen de corporaties en de Provincie Limburg is vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst én is onderdeel van het zogeheten Limburgs Aanbod, dat op 18 april 2018 aan het kabinet is overhandigd. Hiermee wil Limburg met concrete projecten en met ruim 40 partners, waaronder ook de andere woningcorporaties, de komende jaren slagen maken in het kader van de energietransitie in Limburg.

Gelet op het voorgaande en de onverminderde actualiteit van de naar voren gebrachte omstandigheden zijn wij van oordeel dat het belang 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' voldoende onderbouwd is om de negatieve effecten, die als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

4.4.3 Staat van instandhouding

Huisumus

De landelijke staat van instandhouding voor de huismus wordt momenteel beoordeeld als matig ongunstig. De huismus is het gehele jaar rondom de nestlocatie aanwezig. In bebouwing maakt de

soort gebruik van de ruimte tussen het dak en het dakbeschot als nestlocatie en van omliggend groen als leefgebied.

Gierzwaluw

De landelijke staat van instandhouding voor de gierzwaluw wordt momenteel beoordeeld als gunstig. De soort komt in Nederland aan in de tweede helft van april en in mei. Gierzwaluwen broeden in Nederland alleen binnen de bebouwing waarbij ze veelal in losse kolonies graag nestelen in oudere stadswijken of grote gebouwen. Bij verspreide bebouwing op het platteland en deels ook in kleinere dorpskernen ontbreekt de soort.

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is in Nederland de meest algemene soort vleermuis en kan vrijwel overal in Nederland worden aangetroffen. Volgens de meest recentelijke beoordelingen van de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis op landelijk niveau kan de populatie gewone dwergvleermuis als gunstig worden beoordeeld op basis van de populatieomvang, verspreidingsgebied en de kwaliteit van het leefgebied.

Laatvlieger

Volgens de meest recentelijke beoordelingen van de staat van instandhouding op landelijk niveau kan de populatie laatvliegers als gunstig worden beoordeeld op basis van de populatieomvang, verspreidingsgebied en de kwaliteit van het leefgebied. Om de gunstige staat van instandhouding van de laatvlieger op landelijk niveau te blijven garanderen dienen echter op lokaal niveau maatregelen genomen te worden om het aantal verblijfplaatsen te kunnen blijven garanderen. Aangezien voor de laatvlieger geen specifieke soortbeschermingsplannen en/of beleid is vastgesteld dienen specifieke maatregelen afgestemd te worden op de laatvlieger. Laatvliegers staan erom bekend dat ze graag gebruik maken van verblijfplaatsen achter betimmeringen en/of gevelbekleding bij reguliere woningbouw. Hiertoe wordt gefaseerd over de renovatie nieuw overstek gecreëerd om te allen tijde de verblijfplaatsen op lokaal niveau te kunnen garanderen. Daarbij zullen bij aanwezigheid van meerdere verblijfplaatsen binnen een complex maatregelen genomen worden om de werkvolgorde aan te passen, waardoor voorkomen kan worden dat alle verblijfplaatsen tegelijkertijd ontoegankelijk zijn voor de laatvlieger.

Algemene werkwijze

Het plan van aanvrager is om geleidelijk alle woningen te verbeteren voor de bewoning door mensen waarmee aanwezige populaties beschermde soorten mogelijk onder druk komen te staan en lokaal bedreigd kunnen worden indien geen mitigerende/compenserende maatregelen worden genomen. De beoogde renovatie objecten liggen verspreid over geheel Limburg waardoor er slechts tijdelijk op één locatie wordt gewerkt.

Het plan van aanvrager is om duurzaam de betrokken populaties te behouden. Hiertoe wordt ingezet op het permanent aanbieden van afdoende verblijfplaatsen. Hiernaast wordt er in de uitvoering van de werkzaamheden op verscheidene manieren gemitigeerd, onder andere door rekening te houden met de gevoelige perioden van de betreffende soorten.

Als standaard werkwijze voorziet aanvrager in het aanbieden van 2 nestlocaties voor de huismus, 2 nestlocaties voor gierzwaluw en 2 verblijfsvoorzieningen voor vleermuizen op elke hoekwoning van een renovatiecomplex. In uitzonderlijke situaties, zoals bij grote aantallen gierzwaluwen, zullen extra voorzieningen getroffen worden. Het aanbieden van deze voorzieningen varieert van het beschikbaar stellen van ruimte achter het overstek tot het inbouwen van vogelvides. Deze werkwijze wordt ten alle

tijden aangehouden, ook als uit onderzoek is gebleken dat er geen beschermde soorten in het complex aanwezig zijn.

De handelingen, waarop de aanvraag betrekking heeft, leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van huismus en/of gierzwaluw en er wordt dan ook geen afbreuk gedaan aan het streven de populatie van gewone dwergvleermuis en laatvlieger in het natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

4.5 Conclusie

4.5.1 Vogelrichtlijn

Het toetsingskader dat betrekking heeft op het beschermen van Vogelrichtlijnsoorten biedt ten aanzien van de huismus en gierzwaluw voldoende gronden voor ontheffing verlening van de verbodsbepalingen als opgenomen in artikel 3.1, Wnb.

4.5.2 Habitatrichtlijn

Voorts biedt het toetsingskader dat betrekking heeft op het beschermen van Habitatrichtlijnsoorten ten aanzien van de gewone dwergvleermuis en laatvlieger voldoende gronden voor ontheffing verlening van de verbodsbepalingen als opgenomen in artikel 3.5, Wnb.

4.5.3 Overige en zorgplicht

Het is mogelijk dat in het plangebied andere, dan uit onderzoeken gebleken, beschermde soorten voorkomen. In dat geval is mogelijk toch sprake van een overtreding van een of meer verbodsbepalingen van paragraaf 3.1, 3.2 en/of paragraaf 3.3 Wnb.

Bij (mogelijke) overtreding van verboden waarvoor bij dit besluit geen ontheffing is verleend, dient bij het bevoegd gezag een (aanvullende) ontheffing te worden aangevraagd.

Onverminderd de vrijstellingen, gedragscodes en ontheffingen dient altijd de wettelijke zorgplicht als bedoeld in artikel 1.11 Wnb voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving in acht te worden genomen.

Bijlage 1 – Projectlocaties

Complexnr.	Gemeente*	Plaats	Straat	Huisnr(s).
90	Kerkrade	Eygelshoven	Brandtstraat	22,24,26,28,40
247	Venray	Venray	Past. Van der Gaetstraat	2,4,6,8,10,12,14,16,18,20,22,24,26,28,30,32,34,38,40,42,44,46,48
299	Horst aan de Maas	Tienray	Constant Dietzstraat	1A,3,6,8,9,11,12,22,28
301	Horst aan de Maas	Horst	Jan van Eechoudstraat	61,63,65,70,72,74,76,78,80,82,84
	"	"	Prinses Beatrixstraat	1,3,5,7,9,11,13,15,17,19
	"	"	Prinses Irenestraat	20,22,24,26,28,30,32,34,36,38,40,42,44,46,48,50,52,54,56
	"	"	Wittenhorststraat	30,32,34,36,38
330	Horst aan de Maas	Horst	Prinses Irenestraat	6,8,10,12,14
	"	"	Wittenhorststraat	81,83,85,87,89,93,95,97,99
	"	"	Zegersstraat	1,3,5,7,9,11,13,15,17,19,21,23,25,27
537	Horst aan de Maas	America	Zouavenstraat	4,6,8,10,12,16,20,22
582	Horst aan de Maas	Sevenum	Korverpad	2,4,6,8,10,12,14,16
	"	"	Zadelmakerstraat	9,11,15,17
699	Heerlen	Heerlen	Aurora	1 t/m 228
309	Peel en Maas	Maasbree	Brand 1786	7
	"	"	Broekstraat	35,41,43,45,47,57,59
	"	"	Bijendonk	1,15
	"	"	Goriusstraat	1,3,4,5,6,7,8,9,10,12,14,16
	"	"	meidoornstraat	2,6,8,10,12
	"	"	Op de Kemp	9,9A,11,11A,25,43
	"	"	Oude Pastoriestraat	7,9,13,15,17
508	Peel en Maas	Helden	Casper Verdellenstraat	1,3,5,7,9,11,13,15,17,19,21,23,25,27,29,31,33
	"	"	Lindanusstraat	12,14,16,18,20,22
	"	"	Van Wisstraat	2,4,8,12,14,18,24,30,32,34,36
727	Weert	Weert	Orchideestraat	50,52,54,56
	"	"	Klaproosstraat	2,4,6,8,18,20,22,24,26,28,30,32
	"	"	Jasmijnstraat	2,4,6,8,10,12,14,16
	"	"	Dahliastraat	51,53,55,57,63,65,67,69
	"	"	Meidoornstraat	1,3,4,5,6,7,8,10,16,17,18,19,20,21,22,23,24,25,26,27,28,29,30,31,36,38,40,42
	"	"	Mimosastraat	2,4,6,8,14,16,18,20
	"	"	Pastoor Rieterstraat	1 t/m 16, 34,36,38,40,46,48,50,52